

COLLECT

KUNST ANTIËK DESIGN

DESIREE DOLRON

vernieuwt in video's

FARAH DIBA

Westerse
kunstschaten

A.R. PENCK

stoorzender in de DDR

Vintage horloges

in opmars

Villa Meentwijck

Grafische parel door De Bazel

Maandblad
verschijnt niet in januari, juli en augustus
21ste jaargang
WINTER 2016-2017 / NR.9 - €4,95
P 708152

De wonderde wereld van Desiree Dolron

Een meisje met een doorschijnende porseleinen huid en lange zwarte jurk staart naar buiten door een groot zonovergoten raam. Een Indiër met een vertrokken gezicht spiest een speer door zijn wang. Een oude man zweeft zwiingend voorbij, met gesloten ogen en opwaaiende haren. Welkom in de fascinerende wereld van kunstenaar Desiree Dolron (53) die vanaf half januari te bewonderen is in Singer Museum in Laren, ook wel Singer Laren genoemd.

TEKST: IRIS DE FEIJTER FOTO'S: DESIREE DOLRON

Op de tentoonstelling is voor de allereerste keer de Xteriors serie compleet te zien: 17 beelden waar Dolron sinds 2001 aan werkte. De verstilte, bijna mystieke, beelden roepen associaties op met oude Hollandse meesters, maar daar draait het voor Dolron niet om. “Formeel zijn er inderdaad referenties aan schilderijen van bijvoorbeeld Petrus Christus of Vilhelm Hammershoi. Maar voor mij was dit vooral een studie naar licht, architectuur en portretkunst.” Tegelijk met de tentoonstelling verschijnt er ook een boek van de Xteriors-reeks. Daarvoor werkte Dolron samen met de bekende grafisch ontwerpster Irma Boom. Zij maakt het boekontwerp en de scenografie van de tentoonstelling.

Digitaal handschrift

Dolron: “De architectuur van het museum is prachtig, net als de lay-out van de zalen. De ruimtes zijn heel intiem, ideaal voor mijn werk.” De

Xteriors-beelden zijn op het eerste gezicht stil en uitgepuurd. Maar als je nog eens goed kijkt, zijn ze zeer bevreemdend. De modellen lijken niet van vlees en bloed en de ruimtes zijn te perfect.

Digitale nabewerking is voor Dolron dan ook een essentieel onderdeel van haar werk. “Voor mij is het een soort schilderen. Dat ambacht perfect beheersen, vind ik heel belangrijk. Je ziet in de beeldbewerking heel duidelijk mijn handschrift. Ik zou dat nooit uitbesteden aan een assistent. Het is immers mijn werk. Sommige fotografen hebben het niet zo hoog op met Photoshop. Maar ik zie het gewoon als een uitbreiding van mijn gereedschapskist als kunstenaar.

Eigenlijk doe je op de computer gewoon hetzelfde als in de doka: doordrukken, tegenhouden, collages maken. Welke techniek je gebruikt om tot een beeld te komen, vind ik zelf niet zo belangrijk. Het uiteindelijke werk, dáár gaat het om.” Maar ondanks de digitale beeldbewerking, schiet Dolron nog altijd analoog. “In de kast liggen wel digi-

boven
Desiree Dolron, 'Uncertain', TX, 2016.
HD 1920 x 1080, Video Loop, Sound
(still uit video).

tale camera's, maar die gebruik ik nooit. Ik vind de kwaliteit gewoon veel minder."

Rituelen op reis

Dolron combineert in haar oeuvre zorgvuldig gecomponeerde en nabewerkte beelden met realistische documentaire fotografie. Zoals bijvoorbeeld haar debuutreeks 'Exaltation. Images of Religion and Death'. Heel ruwe en rauwe beelden. De documentairereeks, gemaakt tussen 1991 en 1999, toont geloven die extreme religieuze rituelen uitvoeren. Denk aan zelfkastijding, offers en processies. Velen zijn in trance. En doordat Dolron de gelovigen als fotograaf letterlijk dicht op de huid zit, geeft ze een indringende blik in de religieuze beleving. De beelden roepen afschuw op, maar ze zijn ook fascinerend. Dat wordt nog versterkt door de techniek. Dolron schoot alles op zwart-witfilm met een Leica-toestel. Alle prints maakte ze zelf in de doka.

Voor de Exaltation-beelden trok Dolron naar de Filipijnen, Thailand, India en Marokko. Reizen is altijd een grote inspiratiebron voor haar geweest. "In het buitenland ben ik een soort fotograaf slash antropoloog. Om echt goede foto's te maken, moet

je in de samenleving duiken en lokale contacten leggen. Even helemaal los zijn van je eigen bestaan, geeft mij ook veel nieuwe ideeën voor mijn werk. Daarom ging ik vroeger vaak voor lange tijd naar het buitenland en was ik een half jaar of een jaar weg. Nu ik een dochtertje heb, gaat dat minder gemakkelijk." Ook voor haar studies trok de geboren Haarlemse als jonge twintiger weg uit haar thuisland. Ze schreef zich in bij de fotografieschool in New York. Met haar diploma op zak bleef ze nog een paar jaar in Amerika om te werken als assistent van fotografen. Ook voor de serie 'Te dí todos mis sueños' (Spaans voor: Ik gaf je al mijn dromen) haalde Dolron haar paspoort tevoorschijn. De 22-delige serie schoot ze volledig in Cuba. In 2002 en 2003 bezocht ze het eiland verschillende keren. Ze fotografeerde er interieurs, mensen en landschappen, veelal bij schemerlicht wat de reeks een dromerige sfeer geeft.

Vuitton

Dolrons werk oogst veel succes in de museumwereld. Onder meer het Guggenheim Museum in New York, het Victoria & Albert Museum in Lon-

De Nederlandse kunstenaar Desiree Dolron krijgt een grote overzichtstentoonstelling in het Singer Museum in Laren waar ze voor het eerst ook video's toont.

links

Desiree Dolron, 'Gaze Study #15', 1996-1998.

rechts
Desiree Dolron, 'Xteriors V', 2001 –
2015. Fujiflex Crystal Archive/Perspex/
Dibond

rechterpagina
Desiree Dolron, 'Xteriors I', 2001 – 2015.
Fujiflex Crystal Archive/Perspex/
Dibond.

den en het Reina Sofia Museum in Madrid hebben het in hun vaste collectie. Maar ook in het galeriecircuit is ze zeer succesvol. Ze wordt vertegenwoordigd door de Amsterdamse Grimm Gallery en haar werk wordt verkocht aan verzamelaars over de hele wereld. Heel af en toe werkt Dolron ook in opdracht. Zo documenteerde ze voor het Franse luxehuis Louis Vuitton een jaar lang het ambachtelijke vakmanschap van de leerbewerkers. Het zijn prachtige verstilde portretten geworden die qua sfeer heel goed aansluiten bij de Xteriors-reeks.

Verstikte bomen

Sinds eind 2015 werkt Dolron ook met video. Een heel ander medium en ook een heel andere werkwijze. “Voor film heb je echt een crew nodig. Je kan dat onmogelijk alleen,” weet Dolron intussen. “Ik doe de voorbereiding en ik maak het concept. Maar voor de uitvoering en de montage omring ik me met een getalenteerd team.” Voor haar eerste video ‘Uncertain TX’ trok de cameraploeg naar het Caddo-meer op de grens van Texas en Louisiana in Amerika. Dit prachtige en gigantische meer valt in ijl tempo ten prooi aan de agressieve water-varen *Salvinia Molesta*, ook wel Grote Vlotvaren genoemd. Deze agressieve plant doodt al het leven onder water. En ook de bomen in dit moerasgebied worden vanaf de wortel verstikt en sterven af. “Het is een heel bijzondere, mysterieuze plek, omdat het leven en het verval hier samenkomen.”

Dit jaar maakte ze ook het videotoeweluid ‘I will show you fear in a handful of dust’. De titel ontleende ze aan *The Waste Land*, het modernistische gedicht uit 1922 waarin T.S. Eliot een gitzwart beeld schetst van een beschaving in verval. De

bekende curator Charlotte Cotton beschrijft het werk in een essay: “Deze geprojecteerde video van een milde storm van stofdeeltjes werkt op ons in en balt de ontelbare filosofische, spirituele en wetenschappelijke projecties die we zouden kunnen maken samen op de elementaire materie van al het leven. Het stof komt simpelweg tot leven doordat Dolron de stille energie van het stof verlicht.” Op de tentoonstelling is ook haar allernieuwste video ‘Complex systems 2017’ te zien. Dat werk draait om complexe systemen. Dit wetenschappelijke begrip duidt op een cluster van losse onderdelen dat als geheel bepaalde eigenschappen heeft die je niet kan afleiden uit de afzonderlijke delen van het systeem. “Een zeer fascinerend fenomeen van orde en chaos, net zoals het leven zelf,” analyseert Dolron. In haar videowerk gebruikt ze spreuwen als metafoor voor deze complexe systemen.

Living in a museum

Hedendaagse fotografie en video zou je misschien niet meteen verwachten in Singer Laren. De privéstichting in het Noord-Hollandse stadje is vooral bekend van hun laat 19e- en vroeg 20e-eeuwse schilderijencollectie. De oorsprong van Singer is de privécollectie van de Amerikaanse kunstenaar en verzamelaar William Singer en zijn vrouw Anna Brugh, een pianiste. Het echtpaar kwam in 1901 in Laren wonen, toen een echte kunstenaarskolonie. De schilders van de Larense School, zoals Hein Kever, werkten nogal traditioneel: realistische voorstelling van de natuur of het armoedige boerenleven. Maar later kwamen ook modernere goden naar dit idyllische dorpje in Het Gooi, zoals Piet Mondriaan en Bart van der Leek. Toen William Singer stierf in 1943, richtte zijn vrouw een stichting op voor hun verzameling. In 1956 opende het museum in hun prachtige villa ‘De Wilde Zwanen’ uit 1911. Maar die werd daarvoor wel uitgebreid met een museumvleugel en een concertzaal. Het Singer-koppel wist tijdens hun leven een indrukwekkende verzameling bij elkaar te schrapen. Maar ook na hun dood, bleef de collectie aangroeien. Latere aanwinsten zijn vooral modernistische werken uit het kubisme, expressionisme en neo-impressionisme. De meeste van de kunstenaars die het Singer verzamelt, hebben ook (een tijdje) in Laren gewerkt. Uit deze prachtige vaste collectie – van onder meer August Rodin, Kees van Dongen, Hendrik Breitner en Jan Toorop – maakte Desiree Dolron als gastcurator een selectie. “Ik koos voor prachtig geschilderde vrouwenportretten van Jan Sluifers en Leo Gestel, vooral naakten. Die hangen tijdens mijn tentoonstelling in de tuinzalen van het museum. Ik vind ze heel hedendaags: de compositie, het kleurgebruik en de emotie die eruit spreekt. Er zitten er zeker een paar bij die ik graag bij mij thuis aan de muur zou hangen.”

Meer weten

Bezoeken

Desiree Dolron
Singer Laren
singerlaren.nl
desireedolron.com
17-01 t/m 14-05

